

Hva er en hovedoppgave og hvilke krav stilles til denne?

Knut Inge Fostervold

Hva er en hovedoppgave?

- Et selvstendig vitenskapelig arbeide (under veiledning)
- Det betyr at forfatteren må kunne gjøre rede for hele oppgaven (inkludert statistiske analyser)
- Det er et skille mellom temaet man ønsker å belyse og prosjektet man gjennomfører for å belyse temaet. Prosjektet som sådan kan faktisk være hjertelig uinteressant utenom dets presumptive muligheter til å belyse et tema.
- Det er flere mulige typer prosjekter:
- Gjennomgang av litteraturen på et område sikte på teoretisk belysning (Psychological Review)
- Gjennomgang av litteraturen med hensyn på å finne ut hva man vet eller tror å vite
- Metodekritisk (Psychological Bulletin)
- "Egne" data til å belyse en teori, eller å skape/modifisere kunnskap innenfor et område

2

Hovedoppgaven

Anbefalinger

- Absolutt en oppgave med "egne" data.
- De andre er både veldig vanskelige og tidkrevende
- De blir også lett essaypregede og oppsummerende ofte uten noe poenger som kan sies å være selvstendige
- Det er veldig lærerikt å samle inn data selv, ulempen er at det ofte tar mye tid. De fleste tar kontakt med en veileder, hvor de enten for utlevert data som er relevant for et tema. Andre får begrensede datainnstillingsoppgaver innenfor rammene av et pågående og (mer eller mindre) godt planlagt prosjekt.

3

Hovedoppgaven

Struktur

- Hovedoppgaven skal være en stor artikkel med samme form som de som står trykket i nasjonale og internasjonale tidsskrifter
- Den vanlige disposisjonen er
- 1. Innledning
- 2. metode
- 3. Resultater
- 4. Diskusjon
- 5. konklusjon/avslutning

4

Hovedoppgaven

Hva er den røde tråd?

- Tenk timeglass
- Problemstilling en naturlig konsekvens av innledningen.
- Resultater knyttet til problemstillingen.
- Diskusjonen relateres til resultatene og introduksjonen.

Hovedoppgaven

5

Trinn i arbeidet med hovedoppgaven

- Velge fagområde
- Samle kunnskaper om det
- Oppdage noen interessante spørsmål / problemstillinger innenfor området
- Finne ut av dem (egne bidrag, funn)
- Fortelle det til noen
- Det siste er det viktigste og bør ikke komme sist!
- Du blir vurdert på produktet
  - ikke på innsatsen og den gode vilje

6

Hovedoppgaven

Forskning er kommunikasjon

- To dialoger:
- Mellom forsker og emnet
  - Forsker stiller spørsmål til "virkeligheten"
  - Virkeligheten svarer så godt den kan
  - I et språk forskeren forstår
- Mellom forsker og forskningspublikum
  - Forsker redegjør for samtalen med virkeligheten
  - I et språk som forskningspublikum er fortrolig med
  - Hva vil du gjerne ha sagt
  - Hva er leseren interessert i å vite?
- Tenk på dialog 2 under dialog 1

7

Hovedoppgaven

APA-stil som faglitterær sjanger

- Avdempet stil
  - Fokus på innholdet – språket som medium
- Upersonlig
  - Tredjepersonsform – "objektivitetens retorikk"
- Forsiktig
  - Tar forbehold; holder seg til data
- Kollektiv
  - Forskning er kumulativ, andre forskere omtales på en inkluderende (ikke-aggressiv) måte
- Mange henvisninger (lang referanseliste)
- Få sitater
- Mange overskrifter
- Få fotnoter

8

Hovedoppgaven

Språkbruk

- Sett punktum (etter maks. 20 ord)
- Skriv i fullstendige setninger. Ikke: "Dette fordi .."
- Vær forsiktig med den, denne, det, dette – hva viser det tilbake på?
- Vær forsiktig med "vi" (er det forfatteren, forfatterne, forf. og leseren)
- Semikolon er ikke et kolon
- Marker avsnitt ved innrykk (ikke operer med halve avsnitt)
- Samme avsnitt handler om det samme
- Forsiktig med fremmedord
- Unngå dårlige oversettelser fra engelsk
  - "Evidence suggests" betyr ikke "Bevis foreslår"
- Ikke del opp ord å la "Tytte bær sylte tøy"
- Ikke Store og Små Bokstaver i Overskrift
- Unngå "sexist language" (flertall løser ofte problemet)
- En studie; en stimulus; deltagere (ikke subjekter)

9

Hovedoppgaven

Tittel

- Kort
  - ikke full setning, ikke ha med alt, 10-12 ord
- Informativ, konsis
  - Mest sentrale begreper, vær spesifikk, fjern daukjøtt
- Forståelig
  - Ikke forkortelser, ikke veldig teknisk
- Pirrende
- Vurdere todeling
  - Spørsmål, kolon

10

Hovedoppgaven

Innledning

- Bygge plattform for undersøkelsen
- Hva er tema og hvor hører det hjemme
- Hvordan er det behandlet i litteraturen
  - Hva man vet
  - Hva man ikke vet
  - Hva man er usikker på / uenig om
  - Hensvisninger (referanser)
- Hva vi vil se nærmere på (skriv i presens)
- Hvordan vil vi gjøre det
  - Foregriper metodedelen
- Mulige hypoteser
- Antyde resultater?

11

Hovedoppgaven

Metode

- Egner seg til å skrives først
- Rett på sak, ingen innledning
  - Generell innledning allerede gitt i intro-delen
- Gir oppskriften
  - tilstrekkelig med detaljer til å gjenta studien
- Men ikke flere detaljer enn nødvendig
- Noen (korte) begrunnelser kan gis
- Leseren skal kunne følge gangen i undersøkelsen

12

Hovedoppgaven

Resultater

- Minn leseren på hva du var ute etter
- Hovedfunn først
- eller i kronologisk rekkefølge
  - I hver seksjon, begynn med det viktigste
- Skriv i fortid
- Deskriptive resultater før spesifikke resultater
- Gi korte kommentarer som får frem meningen med resultatene
- Vurder forhold mellom resultater i teksten, i tabeller og i figurer
- Resultater i tabeller og figurer skal alltid kommenteres i teksten
- Men ikke gjentas

13

Hovedoppgaven

Tabeller

- Settes inn i teksten der de hører hjemme
- Kalles Tabell 1, Tabell 2 osv
- Informativ og enkel overskrift
- Skrives i Word - ikke lim inn fra SPSS
- Bruk bare vannrette linjer
- Bruk så få forkortelser som mulig, fjern forstyrrende informasjon
- Organiser i rader og kolonner
- Prøv å bytte rader og kolonner!

14

Hovedoppgaven

Figurer

- Så selvforklarende som mulig
- Men skal likevel kommenteres i teksten
- Brukes når man vil fremheve sammenligninger
- Kalles Figur 1, Figur 2 osv.
- Tekstes under figuren
- Ikke importer fra SPSS – bruk PowerPoint el. l.
- Fokuser på data

15

Hovedoppgaven

Diskusjon

- Gjenta hovedfunn (med ord, ikke tall)
- Påpek hva som var ventet og hva som var uventet
- Hvordan henger de sammen med tidligere forskning
- Samle løse tråder
- Sjekk mot problemstillingene i innledningen
- Redegjør for ulike tolkninger
- Men dra ikke nye kaniner opp av hatten
- Påpek begrensninger
  - men unngå unnskyldninger, beklagelser og selvpisking
- Videre perspektiver:
  - Teoretiske implikasjoner
  - Mulige praktiske konsekvenser
  - Forslag til videre forskning

16

Hovedoppgaven

Referanser

- Fullstendig overensstemmelse mellom referanser på lista og referanser i tekst
  - Alle referanser i tekst står også på lista
  - Alle referanser på lista står også i tekst
- Referanser i tekst består av navn og årstall
  - Smith (1991) fant at ... Lignende funn er senere gjort av Knoll og Tott (2001).
  - Flere studier har vist at ... (Knoll & Tott, 2001; Smith, 1991)
  - Smith og Smule (1991, ref. i Eysenck & Keane, 2004) fant at ...
  - Men i samme avsnitt trenger ikke årstall nevnes hver gang Smith dukker opp
- Referanser på lista betyr at du har sett denne kilden og lest tilstrekkelig for ditt formål
- Referanser betyr at du har dekning for dine faglige påstander
- Sidetall bare ved direkte sitat
- Siter bare det du har lest!

17

Hovedoppgaven

Referanselista

- Alfabetisk etter hovedforfatter, deretter nesteforfatter.
- Artikkel:
  - Etternavn, F. & Etternavn, P. (2001). Guidelines for reference lists. *Journal for Guidelines*, 22, 331-345.
- Bok:
  - Etternavn, F. (2002). *Handbook of guidelines*. Sted: Forlag.
- Kapittel i bok:
  - Tripp, T., Trapp, P. & Tresko, S. (in press). The reference list. In F. Etternavn (Ed.), *Handbook of guidelines* (pp. 47-84). London: Blackwell.
- Alltid en komponent understreket (kursivert): Tidsskrift eller boktittel. Store bokstav i "Guidelines" bare ved tidsskrifttittel.

18

Hovedoppgaven

Noen skriveråd

- **Bare begynn (en halv time om dagen)!**
- Interessen kommer mens man skriver
- **Legg en enkel plan for morgendagen**
- Bruk store fonter (reduser når du er kommet i gang)
- Bruk korte setninger (del opp)
- Vær bevisst i bruken av avsnitt
- Lag overskrifter
- **Ta leserens perspektiv!**
- Skriv til en imaginær medstudent, ikke til veileder eller sensor (intelligent, men vet lite om ditt tema)
- Prøv å forklar en virkelig medstudent essensen i oppgaven, på fem minutter. Hvis hun ikke skjønnte det, tenk deg om og prøv igjen.

19

Hovedoppgaven

Hvordan **ikke** bli ferdig
med hovedoppgaven i
tide

20

Hovedoppgaven

Snedige strategier som hjelper en til ikke å bli ferdig

- Urealistiske målsettinger
- Prokrastinering (sømling, utsettelse)
- Benektelser
- Unnskyldninger
- Nedvurderinger
- Oppvurderinger
- Egne strategier ?

21

Hovedoppgaven

Urealistiske målsettinger

- Jeg skal ha funnet alt som er skrevet om emnet
- Jeg skal ha lest alle referansene
- Oppgaven skal være vitenskapsteoretisk og metodisk uangripelig
- Innledningen skal gi en komplett redegjørelse for alle forutsetninger som oppgaven bygger på
- Oppgaven skal ikke inneholde feil
- Jeg vil ha løst alle problemene på området
- Den skal kunne publiseres i et topp tidsskrift

22

Hovedoppgaven

Prokrastinering

- Jeg må vente på inspirasjon
- Jeg må være opplagt og se frem til en uforstyrret uke
- Jeg har skrivesperre
- Man starter ikke på en fredag
- Gjør grundige forberedelser
- Begynn med å rydde rommet
- Vent på at all bestilt litteratur er ankommet
- Vent på godkjenning fra REK
- Distraksjoner mottas med takk (surf på nettet)
- Finn påskudd til å gjøre noe annet
  - Perfekt dag til en skitur
  - Besøk bestemor på sykehjemmet
  - Fortjener en skikkelig rangel før jeg setter i gang

23

Hovedoppgaven

Benektelser

- Lev i nuet
- Jeg har oseaner av tid
- Nå er det for sent å begynne i tide
- Tro på egne spurtegenskaper
- En god setning må feires
- Etter en dårlig dag trenger man trøst
- Det viktigste er å få dagen til å gå
- Men tankene mine får du aldri!

24

Hovedoppgaven

Gode (?) unnskyldninger

- Temaet viste seg vanskeligere (kjedeligere; mer omfattende; mer u håndterlig) enn først antatt
- Stoffmengden er uoverkommelig stor
- Det finnes ikke stoff om dette
- Datakræsje
- Veileder er bortreist eller svarer ikke
- Familien krever sitt
- En kan heller ikke svikte kameratene
- Jeg har vinter / vår / sommer / høst-depresjon
- Jeg er et utpreget B-menneske
- Men jobber ikke etter kl 16

25

Hovedoppgaven

Nedvurderinger

- 'Downward' comparisons
  - Andre er kommet enda kortere
  - Kjente forfattere / politikere mangler eksamen
  - Alt som er skrevet om dette er dårlig
- Andre ting er viktigere her i livet
- Ingen vil noensinne gidde å lese dette
- Den depressive triade:
  - Jeg er en evneløs bløffmaker
  - Faget er råttent
  - Fremtiden som psykolog er trøstesløs

26

Hovedoppgaven

Oppvurderinger

- Du skal bestige Mount Everest
- Alles øyne vil bli rettet mot DIN oppgave
- Det er nå (snart) eller aldri
- Oppgaven vil vise hva som bor i deg
- En svak oppgave betyr en mislykket forsker
- Særlig når du har valgt temaet selv

27

Hovedoppgaven

Egne strategier

- Gjør mer av det som ikke virker.
  - i endeløse variasjoner.

28

Hovedoppgaven